

Göteborgs Litteraturhus verksamhetsberättelse för 2022

INLEDNING

Göteborgs Litteraturhus är en ideell förening och en plats med litteraturen i centrum. Föreningens syfte är att tillvarata allmänhetens och medlemmarnas litterära engagemang – och på det engagemang som genereras i människor av själva litteraturen. Göteborgs Litteraturhus är dynamisk plats och ett sammanhang som laddas av litteratur, där litteratur inte enbart pågår i det tysta utan också är samtal, deltagande och fysisk närvaro.

Verksamheten på Göteborgs Litteraturhus präglas av ett öppet och nyfiket förhållningssätt till de sätt litteraturen tar plats i världen och den ska skapa möjligheter för litteraturen att ta plats och verka i människors liv och i samhället i stort.

En övergripande målsättning är att Göteborgs Litteraturhus ska vara ett litterärt nav för hela staden och att föreningen utifrån en kollektiv plattform väsentligt bidrar till att Göteborgs litterära miljö växer sig allt starkare. Ett viktigt syfte är därför att vara en plats både för offentliga litterära program och ett sammanhang för organisering och möten som möjliggör nya samarbeten i litterära projekt. Sedan 2021 är Göteborg en utnämnd City of Literature i Unescos nätverk för kreativa städer. Göteborgs Litteraturhus är en aktivt drivande part i utvecklingen av Litteraturstaden Göteborg.

Föreningens medlemmar består av ett sjuttioal organisationer, företag och grupper som på olika sätt bedriver litterär verksamhet, delar föreningens målsättningar såsom de är formulerade i stadgar och genomför offentliga litterära arrangemang och program i föreningens lokal. Föreningen leds av en styrelse och har två anställda; en verksamhetsledare och en programansvarig. Programmet skapas i första hand av föreningens medlemmar och föreningens medarbetare ofta tillsammans med samarbetspartners. Samarbeten sker i många riktningar och relationerna mellan medlemmar, anställda och styrelse bygger på ömsesidighet och utgår från det gemensamma engagemanget i verksamheten. Programmet planeras på sätt som omfattar och förenar olika litterära genrer, former och aktiviteter där en bokningspolicy är vägledande för prioriteringsordningen. Genom sin verksamhet ska Göteborgs Litteraturhus vara en plats och ett sammanhang med många ingångar och vara ett välkomnande litterärt rum för alla som vill omsätta, ta del av, skapa, undersöka och på olika sätt använda litteratur tillsammans med andra.

I hjärtat av verksamheten finns en vilja till och en tro på vikten av en demokratisk folkbildning och på levande samtal i en bred samhällsgemenskap. Detta gör att gränsen för vad som definieras som litterär verksamhet är rörlig, perforerad av öppningar och integrerad med samhällsfrågor som kan vara både personliga och gemensamma.

VERKSAMHETSÅRET 2022: ETT REFERAT

Den nionde februari 2022 hävdades restriktionerna gällande pandemin som starkt påverkat verksamheten föregående år. De litterära programmen och aktiviteterna tog genast fart. **Via föreningens hemsida har under 2022 hela 143 offentliga program annonserats** (varav en del innehåller flera programpunkter i sig, exempelvis festivalerna). Utöver de offentligt utlysta programpunkterna - författarsamtal, uppläsningar, föreläsningar, utställningar, bokmarknader, festivaler – så har **ytterligare 135 bokningar gjort för läs- och skrivcirklar, kurser, workshops, möten, seminarier eller repetitioner och förberedelser inför kommande arrangemang**. Med andra ord används lokalen flitigt för litterära möten, bildningsverksamhet och arrangemang. Det handlar om totalt sett 278 lokalbokningar under 2022. Räknar vi bort semestermånaden juli och ytterligare tio dagar kring helger som jul och påsk är beläggningen 88%. För jämförelse kan nämnas året före pandemin, 2019, då var antalet offentliga programpunkter i lokalen 237 stycken (inklusive Wikimedias veckovisa workshops, 50 stycken årligen, som inte räknas med i siffran för offentligt program i årets redovisning, utan som halvoffentligt). Detta betyder att programverksamheten har återhämtat sig utmärkt efter pandemin!

De offentliga programmen var under året nästan precis jämnt fördelat under våren och hösten. Bland programpunkterna ser vi många bokreleaser med författarsamtal och olika typer av arrangemang av studenter och elever vid flera olika utbildningsprogram och folkhögskolor. Studenterna arrangerade uppläsningar, festivaler, paneldebatter, öppna seminarier och utställningar. Den 1:a mars curerade föreningens personal en välbesökt kväll på Världskulturmuseet under rubriken "Göteborg Unesco City of Literature – vad betyder det?". Bland vårens program finner vi även tre internationella författarbesök; **Sasja Filipenko** i exil från Belarus, **Lev Rubinstein** från Ryssland och **Kryscina Banduryna**, även hon från Belarus. Samtliga presenterade i olika samarbeten. Strax efter Rysslands invasion av Ukraina anordnades den andra mars en uppläsning till stöd för Ukraina. Initiativet togs av **Svenska PEN** och arrangerades i ett brett samarbete mellan flera av föreningens medlemmar och pågick simultant i Göteborg, Stockholm och Malmö och litteraturhuset var denna kväll fyllt intill bristningsgränsen.

Judiska Salongen fortsatte under hela året sina välbesökta kvällsprogram och nya medlemsföreningen **Hundra år i Göteborg** startade sin programserie baserad på bokutgivningen med samma namn. Den femte årliga upplagan av **Bosniska och Hercegovinska bokmässan** ägde rum i slutet av februari. **Göteborg Poetry Slam** bjöd in till årsmöte med öppen scen och många nya medlemmar anslöt sig.

På Internationella världsbokdagen den 24:e april arrangerades en bokmarknad utanför Lagerhuset. Även en av Göteborgs stads bokbussar dök upp, parkerade och höll öppet för låntagare och besökare. Ungefär 30 av föreningens medlemmar; förlag och tidskrifter, deltog med bokbord. Bokmarknaden var en del av samarbetet inom Litteraturstaden Göteborg, just med anledning av den av Unesco inrättade världsbokdagen. I mitten av maj bjöd **Skrivarkollektivet Gbg** in till en ljuvlig vårkväll med läsningar, livemusik, konst och mingel. I maj välkomnades också kollegor från **Pen**

Afghanistan till Göteborg av medlemmar i Svenska PEN och samtal om samarbeten inleddes omedelbart.

Efter sommaren gick föreningens verksamhetsledare och fem personer med koppling till olika medlemsföreningar en tre dagar lång utbildning i Shared reading, i ett projekt finansierat av Kulturrådet. Shared reading är en metod som bygger på högläsning och samtal tillsammans i grupp. Under september till december pågick veckovisa träffar i fem nystartade grupper i blandade åldrar under ledning av de sex nya läsledarna. Shared reading-satsningen är även en del av det större samarbetet inom Litteraturstaden Göteborg.

Augusti hann även bjuda på ett internationellt författarbesök av det brittiska stjärnskottet **Caleb Femi**. September präglades av bokmässans stora återkomst till mässhallarna vid Korsvägen. Sydafrika var temaland. Föreningen Göteborgs Litteraturhus har sedan 2017 haft ett pågående litteratur- och demokratiutbyte med organisationen **Hear My Voice**, baserade i Johannesburg och Tshwane. Inom ramen för utbytet och i samband med bokmässan kom en delegation med tio poeter, arrangörer och musiker från Sydafrika till Göteborg. Tillsammans skapades ett 10-tal programpunkter under bokmässan; seminarier, samtal, uppläsningar, filmvisningar, musikframträdanden – inte minst ett unikt körverk med spoken word i samarbete med **Glänta**. I samband med besöket bjöds alla medlemmar in till en "Meet and greet" med pizza, poesi och trevligt prat på litteraturhuset den 21:a september. **Pen Afghanistan** bjöd senare i september in till en välbesökt helkväll med rubriken "Sounds of Silence" på Göteborgs Litteraturhus med läsningar, foto- och konstutställning, livemusik och mingel.

Under årets sista månader pågick litterära program och aktiviteter nästan dagligen i litteraturhuset. Under oktober och november fanns bara tre blanka dagar i bokningskalendern. Tre festivaler hann vi med: **Göteborgs Romanfestival**, som i år hade tema Underjorden, **Göteborgs poesifestival**, som detta år höll till på **Galleri Box** och **Skogen** och så arrangerade nya medlemmen **Fotobok Gbg** en fotoboksfestival som expanderade utställningen till byggplanket utanför, och förvandlade det till utomhusutställning med fotokonst.

Av de 135 lokalbokningar som avser möten, seminarier, bokcirklar, workshops, studiebesök, repetitioner och förberedelser inför arrangemang finner vi bland annat **Wikimedias** workshop och **GFFP:s** seminarier, **Nätverkstans** frukostseminarier, **PEN Göteborgs** möten, ett par läsecirklar och kursträffar för **Alma Manusutbildning** och **Kvinnofolkhögskolan**.

Vad gäller publik så är det för 2022 fråga om ett antal på ungefär **7 300 personer**. Det är färre än före pandemin, men det också en siffra som endast avser fysiska besök i rum, inte antal "tittningar" på digitala programpunkter som sänds över Internet (som under tidigare två år). Under 2022 producerade inte heller föreningen någon större festival som **Scener&Samtal** (2017-2019) och heller ingen annan scen i samband med bokmässan. Detta gör att det totala publikantalet sjunker i jämförelse med tidigare år, eftersom publiken som avses för 2022 års program i första hand samlas i den egna lokalen som ju inte rymmer så stora publikskaror åt gången. Sannolikt beror nedgången i antalet publik också delvis på coronapandemins påverkan på människors vanor och sociala mönster, kanske också en ihållande oro för smittspridning.

Programmet i Göteborgs Litteraturhus har 2022 skapats av ungefär 80 olika arrangörer, vilket är en ökning från förra året (då siffran var ca 70). Av dessa 80 olika arrangörer är ett 60-tal medlemmar i föreningen. Utöver medlemmarna är det i första hand bokreleaser av enskilda författare och kollektiva arrangemang av studenter vid Göteborgs universitet som dominerar. Totalt sett har antalet offentligt utlysta program ökat något i antal jämfört med föregående år: 143 under 2022 i jämförelse med 135 stycken 2021. (De digitala programmen har dock drastiskt minskat för att ersättas av fysiska träffar.) Även antalet läse- och skrivarcirklar har ökat – särskilt med tanke på att majoriteten av de läsecirklar i Shared reading som medlemmarna och verksamhetsledaren hållit i har ägt rum utanför föreningens egna lokaler – och är därför inte inräknad i siffran ovan. Det rör sig här om ytterligare 50 träffar där grupper träffats och läst högt tillsammans. Vad som också ökat är antalet *olika* arrangörer och medlemmar som skapar programmet i Göteborgs Litteraturhus.

Sammanfattningsvis visar bilden avseende program, arrangörer och publik under 2022 på att föreningens program i huvudsak består av en bred och brokig mångfald av många olika typer av litterära program, ämnen, genrer och aktörer.

FÖRENINGEN

Medlemmar

Medlemmarnas roll i verksamheten i Göteborgs Litteraturhus går inte att överdriva eller nog betona. Det är medlemmarnas program som utgör den dominerande delen av det totala antalet arrangemang årligen och det är medlemmarna som på ett dynamiskt sätt skapar programmets mångsidighet och ständig angelägenhet. Bakom de 146 programpunkter som producerats inom föreningens ramverk finns som nyss nämnts ca 90 olika arrangörer, de allra flesta av dessa är föreningens medlemmar eller samarbetspartners.

Medlemskap i föreningen är öppet för juridiska personer som bedriver litterär och/eller folkbildande verksamhet och som vill använda Göteborgs Litteraturhus för i första hand offentliga litterära arrangemang. Medlemmarna får använda lokalen – även all digital sändningsteknik – fritt för dessa arrangemang, och får stöd i att kommunicera dem till en publik. Vid efterfrågan och i den mån det är möjligt får medlemmarna också stöd och hjälp av Göteborgs Litteraturhus personal vid exempelvis projektstödsansökningar, idéutveckling eller för att komma i kontakt med relevanta nätverk eller andra samarbetspartners.

Nya medlemmar väljs in två gånger per år, vid medlemsmöten i mars och september. Under verksamhetsåret **2022 valdes inte mindre än 13 nya medlemmar in i föreningen:**

ACLE – Asociación de Cultura y Lengua Española, Daorson, Fotobok Gbg, Hoc Press, Hundra år i Göteborg, Göteborgs Dante-kommitté, Lassbo Förlag, Legaud förlag (associerad), Romska Litterära Sällskapet (associerad) Stollar bollar, Somali Community Organisation, Vildhallon samt Översättarcentrum. Tre medlemmar avslutade sitt medlemskap: Spittoon Gothenburg, Göteborgs

Skrivarsällskap och Kraft Kulturproduktion. Sammantaget ökade antalet medlemmar i föreningen med 17%. I december 2022 hade föreningen 75 medlemsorganisationer och associerade medlemmar:

Afrikagrupperna	Kulturföreningen Caminho
Alma manusutbildning	KulturUngdom
Alastor Press	Kvinnofolkhögskolan
ACLE – Asociación de Cultura y Lengua Española (NY)	Lassbo Förlag (NY)
Autor	Legaud förlag* (NY)
Bengt Anderberg-sällskapet	Lilla Piratförlaget
Bokhandlareföreningen- västra kretsen	Läromedelsförfattarna
Bo Ejeby förlag	Mare Litteratur
Bokförlaget Tranan	Merci Poesi
CG Jungföreningen i Göteborg	Meänmaa
Clandestino Institut	Nätverkstan
Daidalos	Offside press AB
Daorson (NY)	Ord&Bild
Diadorim	Ordfront förlag
Dixikon	Poesiwerken
Dockhaveri förlag	Publicistklubben
ETC Göteborg	Selma Lagerlöf-sällskapet
Filoprax*	Skrivarkollektivet Gbg
Folkhögskolan i Angered	RadioArt
Fotobok Gbg (NY)	Romska Litterära Sällskapet* (NY)
Föreningen Arbetarskrivare	Skrift
Författarcentrum Väst	Somali Community Organisation (NY)
Förlagshuset	Stollar bollar (NY)
Glänta	Svenska Afghanistankommittén
Göteborgs Dante-kommitté (NY)	Svenska PEN
Göteborgs förening för filosofi och psykoanalys - GFFP	Sveriges Författarförbund
Göteborgs poesifestival	Teg publishing
Göthenburgo*	Textival
Göteborgs Poetry Slam	Tjänstemännens socialdemokratiska förening
Göteborgs Psykoterapi Institut	Thorén & Lindskog
Hanaförlaget	Tidskriftsverkstaden i Väst
Hoc Press (NY)	Vildhallon (NY)
Hundra år i Göteborg (NY)	Wikimedia Sverige
It-lit	Winter Word Festival
Judiska Salongen	Västra Frilansklubben
JUDITH'S music and art*	Västra kretsen Bokhandlareföreningen
Korpen	Örnen & Kråkan
	Översättarcentrum (NY)

* Associerad medlem. Stadgarna fastslår att endast juridiska personer kan bli medlemmar i föreningen. Möjligheten till associerat medlemskap finns därför för sammanslutningar, projekt eller

organisationsformer som inte är en juridisk person men ändå arbetar på en kollektiv plattform och delar föreningens målsättningar och syften och vill skapa programpunkter i Göteborgs Litteraturhus. Associerade medlemmar äger samma rättigheter och skyldigheter gällande lokalbokning, men vid omröstningar på medlemsmöten har de endast yttranderätt, inte rösträtt.

Styrelse

Under 2021 årsskiftet 2022/23 såg föreningens styrelse ut på följande sätt:

Ordförande: Åsa Hedberg Karlsson

Vice ordförande: Kenneth Hermele

Kassör: Meri Alarcón

Sekreterare: Andréa Ager-Hanssen

Ledamot: Jenny Bjarnar

Suppleant: Sofie Jansson

Suppleant: Domino Kai

Styrelsen har kontinuerligt diskuterat strategiska frågor och beslut angående lokalutveckling, en hållbar ekonomi och frågor knutna till föreningens samarbeten, i syfte att stärka Göteborgs Litteraturhus som ett nav för litteraturstaden Göteborg. Styrelsen har sett till att förbättra personalens arbetsmiljö, genom beslut om att från och med augusti hyra kontor på våning 4. (Det rum som tidigare tjänade som kontor hyrs nu i stället ut i andrahand som förråd till företaget Chia.) Styrelsen har berett medlemsansökningar, ansökningar om verksamhets- och projektstöd, lett arbetet inför medlemsmöten och medlemsutbildningar. I september gjordes en revidering och uppdatering av föreningens bokningspolicy med hänsyn till ökat medlemsantal och priser för uthyrning. Styrelsen har även bevakat frågor som rör ombyggnationerna runt Lagerhuset samt beslutat om att installera mörkläggningsgardiner i lokalen. Styrelsen har arbetat med frågor som rör utveckling av hemsidan. Tre av styrelsens medlemmar deltog i utbildningen i Shared reading och har hållit i läs-träffar under hösten; Domino Kai, Andrea Ager-Hanssen och Meri Alarcón.

Anställda

Föreningen har två anställda som tillsammans delar på en heltidsanställning tillsvidare. Sofia Gräsberg är anställd som verksamhetsledare på 50 % och kombinerar arbetet för föreningen med en halvtidstjänst som adjunkt i litterär gestaltning vid HDK-Valand, Göteborgs universitet. Olav Fumarola Unsgaard är anställd 50% som programansvarig. Olav har under året även haft uppdrag motsvarande 20% i arbetsgruppen för facklitteratur hos Kulturrådet.

Lokalen

Den gemensamma lokalen är medlemmarnas största gemensamma resurs och på många sätt själva förutsättningen för föreningens verksamhet: den är på sätt och vis ett eget rum för litteraturen. Hela 281 enskilda bokningar gjordes av lokalen under 2022.

I mars införskaffades en ramp in till lokalen för att möjliggöra tillgången till scenen för personer som inte annars tar sig upp för den höga scenkanten. Rampen förvaras hopfälld i bakre delen av lokalen, tillsammans med stegen (båda två står i utrymmet som finns infällt i hyllan nära brandutrymningsdörrarna). Beslut togs även i slutet av året att i början av 2023 installera

mörkläggningsgardiner i lokalen, samt under 2023 bygga en trappa med ledstång till scenen. I augusti flyttade föreningens anställda in i sitt nya kontor hos Förlagshuset på våning 4 och i samband med detta köptes en del nya kontorsmöbler in.

Under hösten kom det information om hur anläggandet av en ny halvö i älven utanför Lagerhuset kommer fortskrida, dess olika moment och etapper. Frågan om i vilken utsträckning byggarbetet kommer påverka föreningens verksamhet i form av ljudstörningar förblev dock obesvarad. Bygget kräver inledningsvis att ett stort antal pålar slås ner i marken och ute i själva älven och det är bitvis högljutt. Arbetet avslutas senast kl. 19 varje dag och i perioder kommer ljudnivån öka, även om bullernivåerna ska hållas inom lagliga nivåer. Det är ännu oklart hur mycket detta arbete kommer påverka föreningens verksamhet allvarligt eller ej – men viss påverkan är att räkna med, särskilt under dagtid. Information om byggets olika faser skickas ut kontinuerligt och bygglidaren kan visa viss hänsyn vad gäller när arbetet låter som mest, men endast en eller några timmar per vecka.

VERKSAMHET

Offentliga litterära program

De offentliga programmen var under året nästan precis jämnt fördelat under våren och hösten. Bland programpunkterna ser vi många bokreleaser med författarsamtal och olika typer av arrangemang av studenter och elever vid flera olika utbildningsprogram på Göteborgs universitet (däribland Litterär gestaltning och Redaktionell praktik), Kvinnofolkhögskolan, Kulturverkstan, Angereds författarskola och Författarskolan Biskops Arnö; studenterna arrangerade uppläsningar, festivaler, paneldebatter, öppna seminarier och utställningar. Den första mars curerade föreningens personal en välbesökt kväll på Världskulturmuseet under rubriken "Göteborg Unesco City of Literature – vad betyder det?". Kvällen var ett slags öppet möte om vad utnämningen innebär. Några av litteraturstadens många aktörer blev intervjuade på scenen av Ann Ighe, redaktör på Ord&Bild och kvällens moderator och författarna Johannes Anyuru och Olivia Bergdahl läste ur kommande böcker. Bland vårens program finner vi även tre internationella författarbesök; Sasja Filipenko i exil från Belarus för ett framträdande endast några dagar före Rysslands invasion av Ukraina. Lev Rubinstein kom på besök från Ryssland för ett program skapat i samarbete med Judiska Salongen och bokförlaget Korpen tillsammans med Johan Öberg, översättare. Kryscina Banduryna besökte litteraturhuset bara någon dag senare för ett samtal med Mikael Nydahl och Merima Dizdarevic i samarbete med Kritiker som gav ut ett nummer med tema Belarus.

Strax efter Rysslands invasion av Ukraina anordnades den 2:a mars en uppläsning till stöd för Ukraina. Initiativet togs av Svenska PEN och arrangerades sedan i ett brett samarbete mellan flera av föreningens medlemmar och pågick simultant i Göteborg, Stockholm och Malmö. Från scenen deltog Erik Andersson, Göran Dahlberg, Lina Ekdahl, Helena Fagertun, Anna Fock, Ann Ighe, Kennet Klemets, Malte Persson och Jila Mossaed och Marit Kapla.

Under året fortsatte Judiska Salongen med sina välbesökta kvällsprogram och nya medlemsföreningen Hundra år i Göteborg startade en programserie baserad på bokutgivningen med

samma namn. Filoprax bjöd in till återkommande filosofiska samtal enligt sokratisk modell och Textival fortsatte med serien "Litteraturens klassiker". Publicistklubben ordnade debattkvällar och KulturUngdom en fanzine-release för Go To Your Room med öppen scen för skribenter i tonårsåldern. Den femte årliga upplagan av Bosniska och Hercegoviska bokmässan ägde rum i slutet av februari. Göteborg Poetry Slam bjöd in till årsmöte med öppen scen och många nya medlemmar anslöt sig. På världsbokdagen den 24 april arrangerades en bokmarknad utanför Lagerhuset av Föreningen Lagerhuset i samarbete med Schnitzelplats och Frilagret. Även en av Göteborgs stads bokbussar dök upp, parkerade och höll öppet för låntagare och besökare. Ungefär 30 av föreningens medlemmar; förlag och tidskrifter, deltog med bokbord. Bokmarknaden var en del av samarbetet inom Litteraturstaden Göteborg, som samlade ihop programpunkter från olika håll och bjöd in till att delta i dem runtom i staden. I mitten av maj bjöd Skrivarkollektivet Gbg in till en ljuvlig vårväll med läsningar, livemusik, konst och mingel. I maj välkomnades också kollegor från Pen Afghanistan till Göteborg av medlemmar i Svenska PEN och samtal om samarbeten inleddes omedelbart.

Augusti hann även bjuda på ett internationellt författarbesök av det brittiska stjärnskottet Caleb Femi i samarbete med Onkar Kular, curator och professor i design, och Konstnärsnämnden (IASPIS). Författarsamtalet föregicks av en bokcirkel ledd av Meri Alarcón. September präglades av bokmässans stora återkomst, där Sydafrika var temaland. Föreningen Göteborgs Litteraturhus har sedan 2017 haft ett pågående litteratur- och demokratiutbyte med organisationen Hear My Voice, baserade i Johannesburg och Tshwane. Till bokmässan kom Hear my voice, som leds av Phomolo Sekgothe, MoAfrika 'a Mokgathi och Ishmael Sibya, resande tillsammans med fem poeter och en musiker. Tillsammans bjöd vi in till ett 10-tal programpunkter under bokmässan; seminarier, och samtal, uppläsningar, Glänta möjliggjorde att unikt verk med kören Rabalder och spoken word av Modise Sekamotho. Bokmässehelgen rymde även filmvisning av en prisbelönt film om våld mot kvinnor #wearedyinghere följt av en frågestund. I samband med besöket bjöds alla föreningens medlemmar in till en "Meet and greet" med Hear my voice där det bjöds pizza, poesi och trevligt prat på litteraturhuset onsdagen den 21:a september. Dagen efter bokmässans slut arrangerade Pen Afghanistan en helkväll under rubriken "Sounds of Silence" på Göteborgs Litteraturhus med läsningar, foto- och konstutställning, livemusik och mingel. Under Fängslade författares dag arrangerades program på Göteborgs Stadsbibliotek i brett samarbete under ledning av Svenska PEN, fokus låg på yttrandefriheten i Turkiet.

Under årets sista månader pågick litterära program och aktiviteter nästan dagligen på litteraturhuset. Under oktober månad var det bara en enda blank dag i bokningskalendern, under november var det blott två: övriga dagar dessa intensiva månader innehöll en, två och till och med tre händelser. Tre festivaler hann vi med: Göteborgs Romanfestival som i år hade tema Underjorden, Göteborgs poesifestival som detta år höll till på Galleri Box och Skogen och så arrangerade nya medlemmen Fotobok Gbg en fotoboksfestival som expanderade litteraturhuset till att även rymma byggplanket utanför, som blev till en utomhusutställning med fotokonst.

Bland de många bokreleaser som 2022 bjöd på arrangeras majoriteten av dessa av enskilda författare eller mindre förlag, ca 25 bokreleaser är av den arten. Ytterligare ett tiotal har arrangerats av föreningens medlemmar: exempelvis har Ejeby förlag gett ut en bok av bok av Olle Adolphson, Poesiwerken gav ut och firade en roman av Kristín Bjarnadóttir och Daidalos en essäsamling av Mikael van Reis.

Halvoffentliga program

Av de 135 lokalbokningar som avser möten, seminarier, bokcirklar, workshops, studiebesök och repetitioner finner vi bland annat Wikimedias workshop som verkar för att uppdatera wikipedia med fler kvinnliga huvudpersoner, ca 15 workshops på plats under 2022, och lika många skedde online. Här finns också GFFP:s seminarier (17 stycken) och en bokcirkel om spansk litteratur ledd av Ellinor Broman, Palabra förlag. Under februari skedde återigen kursträffarna för Alma Manusutbildning i litteraturhuset och Kvinnofolkshögskolan använde lokalen för kursverksamhet ett tiotal gånger i samband med kursen Film, text, performance som resulterade i utställningen "Ursäkta? Jag är konst" i början av juni. Bland studiebesöken kan vi nämna besöken från Huddinge bibliotek, KulturAtom i Angered och Higabs styrelse.

Efter sommaren gick fem personer med koppling till olika medlemsföreningar tillsammans med föreningens verksamhetsledare en utbildning i Shared reading. Detta som en del av ett projekt finansierat av Kulturrådet. Shared reading är en metod som bygger på högläsning och samtal tillsammans i grupp, där man läser texter i sin helhet, gärna en novell och en dikt, men gör pauser i läsningen för samtal och reaktioner. Under hösten pågick veckovisa träffar i sex nystartade grupper i mycket blandade åldrar (ca 13-95) under ledning av de nya läsledarna.

Medlemsmöten

Under 2022 kunde föreningens medlemmar samlas på plats i rummet igen. Sex medlemsmöten anordnades varav två stadgeenliga (årsmöte och medlemsmöte). Utöver dessa anordnades fyra fester eller medlemsmingel i januari, maj och december – samt ett gemensamt "Meet and greet" i samband med att delegationen från Sydafrika anlände i september.

Medlemsstöd och utbildning

Göteborgs Litteraturhus är en medlemsstyrd verksamhet. Föreningens största resurs är medlemmarna och föreningen ska vara en tillgång för medlemmarna i deras skilda verksamheter. Majoriteten av det program som presenteras på litteraturhusets scen skapas av medlemmarna. Att träffa, boka in, informera om och på olika sätt stötta, skapa goda förutsättningar för, stimulera och främja medlemmarna i arbetet med programläggning och utveckling av idéer utgör därför en central del av de anställdas arbetsuppgifter.

Under 2022 producerades ett antal filmer, tutorials, som visar hur man livestreamar eller spelar in digitala program. Även medlemsutbildningar i streamning och dokumentation planerades men efter att pandemin var slut sjönk intresset för den typen av program drastiskt, så utbildningarna ägde inte rum. De förinspelade instruktionsfilmerna finns dock sparade givetvis.

En utbildning i att bli en certifierad läsledare inom metoden Shared reading lystes också ut bland alla medlemsföreningar under våren, varje utbildningsplats hade ett värde av 5 000. Kursen pågick i tre heldagar och hade fem platser, de fylldes precis och den sjätte platsen gick till föreningens verksamhetsledare. Shared reading är en metod som både Göteborgs stad och Västra Götalansregionen satsar stort på. Forskning bedrivs också på hur metoden, som ursprungligen utvecklades i Storbritannien, används i en nordisk kontext. I och med intresset för Shared reading

från flera olika läsfrämjande aktörer är det en viktig del av en större samverkan inom Litteraturstaden Göteborg.

Som redan nämnts finns alltså nu i föreningen sex utbildade läsledare i Shared reading och samtliga sex höll under hösten i läsgrupper. Läsledarna kom från föreningarna Mare Litteratur/Meänmaa (Meri Alarcón), Romska Litterära Sällskapet (Domino Kai), Skrivarkollektivet Gbg (Andrea Ager-Hanssen), Kvinnofolkshögskolan (Jonna Dignelius) och Svenska Afghanistankommittén (Elnaz Naziri). De sex läsledarna träffades under hösten och utbytte erfarenheter, stöttade varandra och gav tips på noveller och dikter att läsa och bildade på så vis ett litet nätverk.

En läsgrupp bestod av afghanska kvinnor som är nya i landet, de träffades i litteraturhuset varje söndag under hösten och läste och samtalade omväxlande på persiska och svenska. En läsgrupp träffades på Mare Litteratur och byggde på läsgruppen som bildades för bokcirkeln om Caleb Femis diktbook *Poor*, i samband med hans besök på litteraturhuset i augusti. Två läsgrupper bildades på ett äldreboende i Högsbo, varav en av grupperna bestod av personer med demenssjukdom. En läsgrupp bildades på Kvinnofolkshögskolan och en läsgrupp bildades av romska ungdomar.

Två större medlemsdrivna initiativ och samarbeten under 2022 utgjordes av bokmarknaderna; den ena på Världsbokdagen den 24 april och den andra i december inne i litteraturhuset. Föreningen Lagerhuset var drivande för båda bokmarknaderna. Föreningen Lagerhuset är en sammanslutning av några av föreningens medlemmar som alla har hyreskontrakt i Lagerhuset. Värt att nämna i sammanhanget är också det större arrangemang på Världskulturmuseet den första mars som hade som syfte att informera om och väcka nyfikenhet och engagemang för arbetet med Litteraturstaden Göteborg – och därmed också skapa bättre förutsättningar för fler nya idéer, impulser, satsningar och litterära samarbeten inom stad och region.

Samverkan och påverkan

Under de båda pandemiåren 2020 och 2021 har programverksamheten varit mindre omfattande än tidigare har fokus legat på att skapa goda förutsättningar för en fortsatt stark position för föreningen som viktig aktör i utvecklingen av Göteborgs som litteraturstad och skapa bra möjligheter för föreningens medlemmar att verka litterärt i staden. I november 2021 kom det glädjande beskedet att Göteborg blir en Unesco City of Literature. Under hela 2022 har föreningens båda anställda fortsatt bidra i den samverkansgrupp som möts månadsvis med uppgift att vara en motor i arbetet att etablera och utveckla litteraturstaden. Arbetet leds av en så kallad "Focal point", anställd av Göteborgs stad, tillsammans med två representanter från Göteborgs Universitet och Västra Götalandsregionen. För föreningens del handlar engagemanget i samverkansarbetet inom Litteraturstaden Göteborg och det internationella nätverket om i första hand tre saker: 1) att skapa produktiva, lärorika och kreativa internationella samarbeten och nätverk för föreningens medlemmar och personal 2) att få tillgång till fler och andra typer av projektmedel och resurser än de som utlyses av kommun och region och 3) samverka på bred front kring stora, gemensamma samhällsfrågor. Framför allt för att utjämna ojämlikheter i tillgången till läsning, språkutveckling och litteratur som ingen enskild aktör klarar av att lösa på egen hand.

Litteraturpolitiskt toppmöte i Göteborg

I mars anordnade Bokmässan och Västra Götalandsregionen ett litteraturpolitiskt toppmöte i Göteborg. Toppmötet var delvis ett resultat av arbetet med litteraturstaden och de frågor

samverkansgruppen diskuterade under arbetet med ansökan. Hela samverkansgruppen bjöds in att lämna idéer och förslag på innehåll och frågor för toppmötet och föreningens programansvarige deltog med en kort presentation av den kartläggning som gjordes i samband med ansökan till Unesco. Föreningens ordförande och båda anställda deltog i toppmötet och Sofia bjöds även in till att luncha med dåvarande kulturministern Jeanette Gustavsdotter (S) där temat dock inte var litterärt i första hand, utan snarare kulturlivets situation efter coronapandemin.

Europeisk konferens för litteraturhus och "literary spaces"

Under midsommarhelgen deltog föreningens verksamhetsledare i en konferens på Literarisches Colloquium Berlin (LCB) i Wannsee, anordnad av nätverket literaturhaus.net. Den hette "Acting Through Language" och var en konferens i kombination med en litteraturfestival. Sofia deltog i två programpunkter: dels i ett livestreamat panelsamtal på ämnet: "Acting Through Language. Positions and perspectives. Curatorship and Programming." Samtalet leddes av Ilke Froyer (från Passa Porta, Byssel) och de andra paneldeltagarna var Yana Genova (från Literature and translation house/nextpage.org i Sofia), Inez Boogaarts (konsult inom konst och kultur) och Gesa Schneider (Literaturhaus Zürich). Sofia höll också i en workshop/diskussion på temat "Rediscovering literature as a collective form of art". Deltog i konferensen gjorde ungefär 80 deltagare från 51 litteraturhus eller andra "literary spaces" runtomkring i Europa, bland annat Basel, Hamburg, Berlin, Köpenhamn, Oslo, Lenzburg, Sofia, Istanbul, Luxemburg, Göttingen, Łódź. Efter konferensen har kontakten hållits online i nätverksträffar med flertalet medverkande från olika håll i Europa, och med Litteraturhuset i Oslo.

Samverkan runt Masthuggskajen

Samarbetet i Föreningen Lagerhuset har fördjupats då vi ser att det stärker oss som både enskilda aktörer och som kollektiv. Under året har detta samarbete utökats och flera kulturaktörer runt Järntorget deltar i samtalet. Framst om hur vi ska kunna stärka varandra och bli Masthuggskajens kulturkvarter på riktigt.

Samverkan inom Folkets hus och parker Göteborg

Sedan Föreningen Lagerhuset blev medlem i riksorganisationen Folkets hus och parker har samarbetet fördjupats. Nätverksträffar, rådgivning och kontinuerliga möten om hur vi på bästa sätt kan bidra till organisationen.

SAMARBETSPARTNERS OCH FINANSIÄRER

Göteborgs Litteraturhus är beroende av samarbete med andra verksamheter och institutioner. Föreningens programverksamhet fördelas mellan i första hand tre tyngdpunkter: medlemmarnas behov och aktiviteter, den egna produktionen av litterärt program, samt program lagt i samarbete med andra. Här presenteras föreningens mest centrala samarbetspartners och finansiärer under 2022:

Göteborgs Stad – från starten 2015 erhåller föreningen ett verksamhetsstöd från Göteborgs Kulturnämnd, för 2022 beviljades föreningen 1 180 000 kronor. Stödet möjliggör föreningens verksamhet ekonomiskt då denna summa täcker i lokalhyran och de två deltidsanställdas löner. I samarbetet med Litteraturstaden Göteborg ingår också föreningen i en samverkansgrupp som leds av en medarbetare från Kulturförvaltningen, Göteborgs Stad. I december 2022 erhöll föreningen oväntat ett extra verksamhetsstöd på 50 000 kronor.

Göteborgs universitet – föreningen samarbetar med tre institutioner; HDK-Valand (i första hand ämnet Litterär gestaltning), Inst. för litteratur, idéhistoria och religion samt Inst. för kulturvetenskaper. Göteborgs Litteraturhus erbjuder en scen och ett sammanhang för studenter från dessa institutioner, samt för undervisande personal då de behöver tillgång till en scen för att nå ut till allmänheten med forskningsresultat, eller för att föra offentliga samtal om litteratur, kulturkritik och relaterade ämnen. Under 2022 arrangerade Göteborgs universitet 33 programpunkter på Göteborgs Litteraturhus. En representant från Göteborgs universitetet ingår också i samverkansgruppen för Litteraturstaden Göteborg.

Folkuniversitetet och Göteborgs Litteraturhus har ett samarbetsavtal. Kärnan i avtalet består av samarbete kring program- och cirkelverksamhet samt att här ska även finnas utrymme för en ömsesidig verksamhetsutveckling. Folkuniversitetet förlägger sitt litterära program och i mindre utsträckning cirklar och utbildning till Göteborgs Litteraturhus. Folkbildning genom litterär verksamhet är den gemensamma nämnaren. För 2022 var Folkuniversitetets ekonomiska stöd till föreningen 40 000 kronor, vilket innebar en sänkning från 2021.

Förvaltning för Kulturutveckling – under 2023 har samarbetet med Förvaltningen för Kulturutveckling bestått av samordning och utbyte kring satsningar på Shared reading. Samarbetet inkluderar även medlemsutveckling och engagemang i stärkta nätverk för förlag och arrangörer i västra Sverige och inom samverkansgruppen för Unesco City of Literature.

PEN – nära samarbete utifrån temat Fängslade författare samt press- och yttrandefrihet. Under 2022 presenterades tre programpunkter i samarbete, varav en på Stadsbiblioteket Göteborg (Fängslade författares dag) och två på Göteborgs Litteraturhus, en kväll med läsningar för Ukraina och en kväll i arrangemang av PEN Afghanistan. Pen Göteborg använde även lokalen för möten.

Statens Kulturråd (KUR) – föreningen beviljades ett tillfälligt verksamhetsstöd för 2022 om 100 000 kronor samt projekt pengar för arbetet som pågick under 2022 med att utbilda läsledare i Shared reading och starta läsgrupper i samverkan med medlemsföreningarna.

Svenska Institutet och **Hear my voice (SA)** – Svenska Institutet finansierar utbytet och ger stöd och råd i projektet "Demokrati- och litteraturutbyte Sydafrika – Sverige" under 2022 med sammanlagt 144 000 kronor. Ett stort program presenterades under bokmässan i samarbete mellan Hear my voice, Göteborgs Litteraturhus, Glänta, Afrikagrupperna, Olof Palme Center, Världskulturmuseet och Bokmässan.

Västra Götalandsregionen – med Västra Götalandsregionen sker samarbetet inom samverkansgruppen för Litteraturstaden Göteborg. Under 2022 i form av redigeringen av den stora kartläggningen av arrangörer och arenor för Litteraturstaden Göteborg (vilken inkluderar hela VGR) och planering av gemensamma program samt planeringen av en resa till Vilnius (2023) som blev Unesco litteraturstad samma år som Göteborg.

EKONOMI

I början av 2022 sökte och fick föreningen ett tillfälligt verksamhetsstöd från Kulturrådet om 100 000 kronor för 2022, stödet avsåg programverksamhet och en fortsatt utveckling av digitala/hybrida program genom satsning på hemsida och kommunikation. Föreningen sökte under 2022 ytterligare ett större verksamhetsstöd inför kommande verksamhets år från Västra Götalandsregionen, men det beviljades inte. Det sökta verksamhetsstödet från VGR avsåg löner för personalen att gå upp i tjänst och få mer tid för att dels arbeta med regional utveckling av Litteraturstaden Göteborg, dels i syfte att möta den ökande medlemsbasens behov utan att annat program- och utvecklingsarbete blir lidande. Föreningen kommer att göra ett nytt försök att ansöka om regionala medel 2023.

Med målet att få budgeten för 2022 att gå ihop hölls utgifterna för program nere under hösten och den planerade satsningen på en ny hemsida genomfördes inte. Föreningen ökade kostnader för hyra eftersom den höjdes under hösten (på grund av inflationen) och på grund av den nya hyreskostnaden för kontorsplats. Å andra sidan ökade föreningens intäkter för uthyrning tack vare samarbete med Kultursommarjobb som hyrde litteraturhuset under sommaren för förvaring av instrument mm. Intäkter för medlemsavgifter ökade också eftersom tillströmningen av nya medlemmar under 2022 var större än beräknad. Avslaget från VGR tillsammans med den pågående inflationen gjorde ändå situationen inför 2023 delvis osäker. Genom produktiva programsamarbeten och viss effektivisering av de administrativa kostnaderna kunde pengar sparas in under hösten. Dessutom erhöll föreningen extra projektmedel från Svenska Institutet om 32 700 kronor och ett oväntat extra verksamhetsstöd från Göteborgs stad om 50 000 kronor. Tack vare dessa insatser och det extra stödet från SI går föreningen in i 2023 med ett överskott på nästan 60 000 kronor till verksamhetens budget för året. Det extra verksamhetsstödet från Göteborgs stad bokförs på 2023 års budget och gör det lättare för föreningen att gå in i det nya verksamhetsåret med en budget i balans.